

Complexnummer: 509430

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

509431, 509432, 509433, 509434,
509435, 509436

Woonplaats

Wehe-den Hoorn

Gemeente

Het Hogeland

Provincie

Groningen

Hoofdadres van hoofdobject

Warfhuisterweg 2, 9964 AX Wehe-den Hoorn

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit rooms-katholieke KERK en PASTORIE daterend uit respectievelijk 1927 en 1926, een rooms-katholieke BEGRAAFPLAATS met ROUWKAPEL van omstreeks 1873 en BEGRAAFPLAATSHEK van omstreeks 1927, en een rooms-katholiek SCHOOL- annex SOCIETEITSGEBOUW oorspronkelijk daterend uit 1873.

De rooms-katholieke Sint Bonifatiuskerk is gelegen in het vroegere gehucht Den Hoorn op een driesprong van de doorgaande weg van Wehe-den Hoorn naar Mensingeweer met de weg naar het dorp Warfhuizen. De pastorie die ten zuiden van de kerk staat, wordt er door middel van een gang mee verbonden. Omwille van het verschil in functie en de duidelijkheid in de omschrijving worden kerkgebouw en pastorie als twee afzonderlijke objecten beschouwd. Ten oosten van de kerk staat het school- annex sociteitsgebouw. Eind jaren tachtig is achter dit gebouw een nieuwe school gebouwd. Iets verderop aan de Warfhuisterweg ligt de begraafplaats. Tussen de pastorie en de begraafplaats zijn, op kavels die vroeger vermoedelijk tot de kerk behoorden, in het begin van de jaren negentig enkele woonhuizen gebouwd.

Waardering

Complex van rooms-katholieke Sint Bonifatiuskerk met bijbehorende pastorie, school en begraafplaats met rouwkapel en hekwerk van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang:

- als gaaf voorbeeld van een RK-complex in de provincie Groningen
- vanwege de hoge esthetische kwaliteit van het ontwerp
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het complex
- vanwege de wijze van inrichting van het complex
- vanwege de beeldbepalende ligging van het complex in het dorp Wehe-Den Hoorn, alsmede in het omringende landschap

Monumentnummer*: 509431

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/127

Monumentnaam**

St. Bonifatiuskerk

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Gemeente*

Het Hogeland

Provincie*

Groningen

Straat*

Warfhuisterweg

Nr*

2

Toev.*

Postcode*

9964 AX

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Leens

Sectie*

M

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

454

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

RK-KERK, Sint Bonifatius genaamd, ontworpen door architect Jos.Th.J. Cuypers uit Roermond en gebouwd in de jaren 1926-1927. Cuypers, een zoon van de beroemde neo-gotische architect P.J.H. Cuypers, werd vermoedelijk geassisteerd door zijn broer P. Cuypers jr. De huidige Sint Bonifatiuskerk werd gebouwd ter vervanging van een kerk uit 1803 die weer een oudere kerk uit omstreeks 1733 verving. De steunberen aan de noord- en zuidgevel zijn een jaar na de bouw aangebracht, omdat het kerkgebouw reeds begon te verzakken. Men had zich verkeken op de samenstelling van de ondergrond. Ook daarna verzakte het gebouw nog, met name de toren, die nu zo'n 20 centimeter uit het lood staat. Jos. Th. J. Cuypers ontwierp voor de parochie van Wehe-Den Hoorn een kerk in een stijl, waarbij de vormentaal van de Amsterdamse School gemengd werd met elementen uit de Spaansmoorse en Zuidfranse bouwkunst.

In de kerk is een aantal relicten uit de twee vorige kerken te vinden. Uit de eerste kerk zijn afkomstig de plaquette uit 1754 binnenin de toren en de natuurstenen gevelsteen boven de hoofdingang. Op de plaquette in voet van toren staan de namen van vermoedelijk de stichters van de eerste kerk vermeld: Anna van Ewsum en Balthasar van Asbeck. De gevelsteen boven de hoofdingang heeft het chronogram, "hiC CoLLIgaM Dipersos", waarin het jaartal 1802 verborgen is, met daarboven een afbeelding van de Goede Herder. Uit de tweede kerk van 1803 zijn onder

andere de communiebank uit 1886 en het neo-gotisch meubilair in de hoofdsacristie afkomstig. Twee objecten in de kerk zijn uit de inventaris van andere gebouwen afkomstig. Het zandstenen Mariabeeld dat oorspronkelijk in een nis aan de noordzijde van de toren was geplaatst, dateert uit de 15de eeuw en is afkomstig uit het klooster van Aduard. Het orgel is afkomstig uit het Maagdenhuis te Amsterdam en in 1898 overgeplaatst naar de tweede kerk.

Omschrijving

In baksteen opgetrokken KERKGEBOUW waarvan het grondplan en opbouw kenmerken vertonen van de pseudo-basiliek. Gevels zijn opgetrokken gesinterde rode baksteen en gemetseld in Vlaams verband; trasraam van donker gesinterde baksteen en laag om laag op de strekkant geplaatst. Vensters zijn overwegend samengesteld uit smalle verticale vensters met gekleurd glas-in-lood en beëindigd door rollaag. Goten zijn rechthoekig. Alle daken, met uitzondering van de Mariakapel, hebben geglazuurde blauwe verbeterde Hollandse pannen. Breed middenschip bestaande uit vier traveeën gedekt door een zadeldak met aan weerszijden een smalle zijbeuk. Aan westzijde van middenschip bevindt zich de entree in uitgebouwd portiek gedekt door zadeldak. Portiek heeft spitsbooggewelf met stijlen; dubbele voordeur van hout beëindigd door segmentboog met natuurstenen aanzetstenen; lage bakstenen stoep. Aan weerszijden van portiek twee samengestelde vensters, waarvan een tweedelig en een driedelig. Boven vensters een gevelband van donker gesinterde steen. Boven ingangsportiek in de inleiding beschreven gevelsteen met chronogram. Hierboven een vijfdelige vensterpartij met gekleurd glas-in-lood; vensters worden trapvormig beëindigd. Rondom ingangsportiek en samengesteld venster een gevelband van gesinterde steen. In topgevel een klein driedelig venster en een zelfde gevelband. Langs daklijst een smalle bakstenen sierrand. Op noordelijke hoek van westgevel een vijf bouwlagen hoge toren op vierkant plattegrond; torenhelm in de vorm van een klokdak; torenhelm wordt bekroond door metalen kruis. Entree van toren bevindt zich aan noordzijde. Portiek met spitsbooggewelf van rode en donkergesinterde steen versmalt zich door middel van drie stijlen; dubbele houten deur beëindigd door keperboog; lage bakstenen stoep. Boven entree een uitgebouwde nis met kopie van Mariabeeld uit klooster van Aduard; nis wordt beëindigd door verdikte keperboog. Op begane grond aan westzijde twee driedelige vensters met daaromheen een gevelband van donkergesinterde steen. Op tweede en derde bouwlaag aan elke zijde twee smalle vensters. Op vierde bouwlaag aan elke zijde een driedelig venster omlijst door gevelband van gesinterde steen. Vijfde bouwlaag van toren is open gewerkt door middel van drie trapvormige openingen met daarboven een vierkante opening aan elke zijde. Voor middelste opening aan elke torengewel een goudkleurige klok. Op hoeken en onder goot wordt gevel naar boven toe verzwaard. Op zuidelijke hoek van westgevel een kapel gewijd aan Maria op cirkelvormig plattegrond en gedekt door kegelvormige kap van koper met piron. Kapel heeft twee driedelige vensters.

Aan de noord- en zuidgevel hebben de vier traveeën van de beide zijbeuken elk een eigen zadeldak. In elke travee een zelfde vijfdelig venster als in westgevel; langs daklijst een sierrand van metselwerk; topgevel kraagt iets uit en heeft klein verticaal venster. Tussen traveeën een steunbeer waarvan de rug bekleed is met rode tegels. De twee meest oostelijke traveeën zijn iets kleiner en hebben een driedelig venster, waarvan de buitenste delen door een spitsboog worden beëindigd en de middelste door een keperboog. Aan beide meeste oostelijke traveeën bevindt zich een kleine platte aanbouw voor biechtstoel. Aanbouw aan zuidzijde heeft aan westgevel een houten deur beëindigd door rollaag en aan zuidgevel een zelfde deur met aan weerszijden een klein verticaal venster. Aan oostzijde van middenschip een koor op rechthoekig plattegrond gedekt door zadeldak. In oostgevel van koor een zeventelig spitsboogvenster; topgevel kraagt iets uit en heeft een klein verticaal venster; langs daklijst sierrand van metselwerk. Aan weerszijden van koor een sacristie gedekt door een schilddak met op elke hoeknok een piron.

Noordelijke sacristie, bijsacristie, is kleiner en heeft aan noordzijde vier kleine verticale vensters met ijzeren roeden. Zuidelijke sacristie is groter en onderkelderd; in oostgevel twee dezelfde vensters als in bijsacristie en twee keldervensters; in zuidgevel vier dezelfde vensters als in bijsacristie en een keldervenster.

INTERIEUR van St. Bonifatiuskerk verkeert vrijwel geheel in originele staat. Van belang zijn onder meer: de crème-keurige en lichtgrijze vloertegels, waarin door middel van rode tegels geometrische patronen zijn aangebracht. De roodbakstenen muren van de beide zijbeuken; op ooghoogte bevinden zich taferelen van de kruiswegstatie die omlijst worden door siermetselwerk in rode, gele en paars gesinterde baksteen. Boven de kruiswegstatie bevindt zich in elke travee een samengesteld venster met gekleurd glas-in-lood in Art Deco-motieven. Het middenschip overwelfd door vier graatgewelven van gele baksteen die worden gedragen door acht vierkante pilaren van rode baksteen met gevelbanden in gele en gesinterde paarse steen. Vier pilaren met heiligenbeelden: de natuurstenen Heilige Bonifatius en Ludgerus van beeldhouwer Herman van Remmen en de houten Heilige Aloisius en Franciscus uit de kerk van 1803. De graatgewelven van het middenschip worden van elkaar gescheiden door spitse gordelbogen van rode baksteen met decoratieve banden in gele en gesinterde paarse steen en van de zijbeuken door soortgelijke, kleinere gordelbogen. De traveeën van de zijbeuken hebben kleinere graatgewelven van gele en rode baksteen en veelhoekige scheibogen van rode baksteen en crèmekleurig pleisterwerk. In het middenschip twee rijen houten banken met in het midden en in de zijbeuken gangpaden. Tegen de meest noordoostelijke pilaar bevindt zich een geheel uit rode, gele en gesinterde paarse baksteen opgemetselde veelhoekige preekstoel met twee ceramische tableaux vermoedelijk voorstellende de vier evangelisten. Het koor heeft een zelfde graatgewelf als het middenschip; het wordt afgesloten door een spitse gordelboog waaronder zich het altaar bevindt; blokaltaar van gepolijst zwart marmer met aan voorzijde drie bronzen plaquettes vermoedelijk voorstellende van links naar rechts: het offer van Izaak, de Verrijzenis en het offer van Melchisedek. Boven het altaar een zevendelig venster met gebrandschilderd glas uit 1927 voorstellende het Heilig Hart van Christus met engelen aan weerszijden, rechts Willibrordus en links Bonifatius en tenslotte aan weerszijden de stichters van de kerk. Aan noordzijde van koor een vijfdelig spitsboogvenster voorstellende Het Gebed; aan zuidzijde een zelfde venster voorstellende De Zeven Sacramenten. Onder vensters muren met decoratief metselwerk in gele, gesinterde paarse en rode baksteen en een deur naar elke sacristie. Koor wordt door een spitse triomfboog aan westzijde afgesloten. Boven triomfboog hangt een houten kruis. Podium van priesterkoor loopt door tot in middenschip en wordt beëindigd door houtsnijwerk van de communiebank uit de vorige kerk, vervaardigd in 1886 door Joseph Reiss uit Dusseldorf; uitgebeeld zijn voorstellingen uit de bijbel, een aantal heiligen en de twaalf apostelen. Links van het koor het Maria-altaar en rechts het Jozefaltaar. Beide altaren bestaan uit een nis met een geknikte keperboog, waarin een ceramisch beeld van respectievelijk Maria en Jozef is geplaatst; voor de nis een blokaltaar van veelkleurig metselwerk.

Aan weerszijden van het koor een sacristie. Beide sacristieën hebben gepleisterde wanden met een venster met gekleurd glas-in-lood in Art Deco-motieven. Bijsacristie heeft vaste houten kasten; hoofdsacristie heeft neo-gotische kasten uit vorige kerk. In kleine uitbouwen aan meest oostelijke traveeën originele houten biechtstoelen.

Aan westzijde van middenschip in het midden een portaal met twee zijruimten; muren van portaal hebben een lambrizing van gekleurde baksteen; rest van muren is gepleisterd; dubbele tochtdeur van hout. Ten zuiden van portaal een Mariakapel met graatgewelf van gele baksteen en wanden van gekleurde baksteen; vensters met gekleurd glas-in-lood in Art Deco-motieven; in kapel Mariabeeld uit klooster van Aduard. Ten noorden van portaal een doopkapel met twee graatgewelven van gele baksteen en spitse gordelboog; wanden zijn opgemetseld van gekleurde baksteen; vensters met gekleurd glas-in-lood met Art Deco-motieven; doopvont van hardsteen op

basement van gekleurde baksteen met koperen deksel; doopkapel wordt door middel van smeedijzeren hekwerk van middenschip afgescheiden.

Boven het portaal en de doopkapel is een verdieping voor het orgel aangebracht die behalve door de twee westelijke pilaren van het middenschip door twee extra pilaren wordt ondersteund. Het orgel is een eenklaviersorgel, in 1788 gemaakt door J. Mittenreither uit Leiden voor het Maagdenhuis te Amsterdam. In 1898 overgeplaatst door M. Maarschalkerwaard uit Utrecht. Bij die gelegenheid omgebouwd tot tweeklaviers mechanisch orgel.

Waardering

RK Sint Bonifatiuskerk van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang:

- als fraai en gaaf voorbeeld van een vroeg twintigste eeuwse pseudo-basiliek in de provincie Groningen
- als goede representant van het oeuvre van architect Jos. Th. J. Cuypers
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek
- vanwege de hoge esthetische kwaliteit van het ontwerp
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur en het interieur
- vanwege de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de andere onderdelen van het complex
- vanwege de beeldbepalende ligging midden in het dorp

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 509432

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/125

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Gemeente*

Het Hogeland

Provincie*

Groningen

Straat*

Warfhuisterweg

Nr*

4

Toev.*

Postcode*

9964 AX

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Leens

Sectie*

M

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

454

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

PASTORIE behorende bij Rooms-Katholieke Sint Bonifatiuskerk in Wehe-den Hoorn die getuige inscriptie in vensters van trappenhuis in 1926 gebouwd is naar een ontwerp van architect Jos. Th. J. Cuypers uit Roermond die ook de kerk ontwierp. Jos.Th.J. Cuypers werd vermoedelijk geassisteerd door zijn broer P. Cuypers jr. De stijl vertoont kenmerken van de regionale Amsterdamse School-stijl. De pastorie staat ten zuiden van de kerk en wordt er door middel van een gebogen gang mee verbonden.

Omschrijving

Twee bouwlagen hoge PASTORIE op rechthoekige plattegrond met aanbouw en verbindingsgang opgetrokken in een gesinterde rode baksteen in kruisverband; trasraam van donker gesinterde baksteen; onder rechthoekige goot drie gevelbanden van donker gesinterde steen. Vensters zijn overwegend verticaal en samengesteld en worden beëindigd door een rollaag. Pand wordt gedekt door een licht naar binnen geknikt schilddak van geglazuurde blauwe verbeterde Hollandse pannen met brede overstek; op beide hoeknokken een piron; op zuidoost- en noordwesthoek een gemetselde schoorsteen; in westelijk, noordelijk en zuidelijk dakschild een rechthoekige dakkapel.

Entree bevindt zich in westelijke gevel (voorzijde). In portiek beëindigd door een afgeplatte keperboog een houten voordeur met houtsnijwerk en klein venster; bovenlicht en zijlichten met roedenverdeling en gekleurd glas-in-lood; vloer van portiek van rode en donkerbruinrode tegels; bakstenen stoep van drie treden, waarvan onderste is verlengd; aan weerszijden van stoep lage bakstenen muur met afgeronde hoeken. Ten zuiden van entree een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechthoekige erker met vermoedelijk nieuwe kozijnen; ten noorden van entree een driedelig en een tweedelig venster. Onder beide vensters een keldervenster dat door glasplaat wordt afgedekt. Op eerste verdieping een driedelig en drie tweedelige zesruits vensters. Zuidgevel heeft op westelijke hoek in beide bouwlagen een tweedelig venster, waarvan die eerste verdieping roedenverdeling heeft; op oostelijke hoek in beide bouwlagen twee tweedelige vensters, waarvan die op eerste verdieping roedenverdeling hebben. Op eerste verdieping tussen vensterpartijen een klein horizontaal drieruits venster. Aan achterzijde, oostgevel, een grote serre geheel opgemetseld van baksteen en met plat dak; onder rechthoekige goot twee gevelbanden van donker gesinterde steen; in noord- en zuidgevel een groot horizontaal venster met roedenverdeling en in bovenlichten gekleurd glas-in-lood; in oostgevel dubbele deuren met glas, kleine bovenlichten en grote zijvensters met gekleurd glas-in-lood in bovenlichten; voor dubbele serredeur drie treden hoge bakstenen stoep met aan weerszijden lage bakstenen muur met afgeronde hoeken. Naar dak van serre aan zuidzijde een houten trap. Ten noorden van serre een vierdelig venster met roedenverdeling in bovenlichten. Boven serre een balkondeur met glas met aan weerszijden zesruits venster; ten noorden van balkondeur een tweedelig zesruits venster. In midden van noordgevel een lage aanbouw. Op beide hoeken op de begane grond een klein verticaal venster. Op de eerste verdieping in het midden boven elkaar twee vensters met gekleurd glas-in-lood ter hoogte van het trappenhuis; ten oosten hiervan een tweedelig zesruits venster.

Aan noordgevel van pastorie een bouwlaag hoge aanbouw met zadeldak met ten oosten daarvan de verbindingsgang tussen pastorie en kerk. Aanbouw heeft aan voorzijde, westgevel, twee kleine verticale vensters. Aan noordzijde een horizontaal driedelig venster en in topgevel een klein verticaal venster met daarboven siermetselwerk. Verbindingsgang is een bouwlaag hoog, geheel opgemetseld van gesinterde rode baksteen met trasraam van donker gesinterde steen en wordt gedekt door plat dak met rechthoekige goot. Gang maakt vanaf pastorie halverwege een knik in noordoostelijke richting. Aan voorzijde, westzijde is gevel ter hoogte van deze knik verdikt; aan weerszijden van verdikking twee horizontale vierruits vensters; nabij aanbouw van pastorie een opgeklampte deur met drie treden hoge bakstenen stoep die aan noordzijde een lage bakstenen muur met afgeronde hoek heeft. Aan achterkant, oostgevel, van verbindingsgang zit ter hoogte van knik een zelfde deur; ten noorden ervan twee horizontale vierruits vensters. Ten zuiden van deur is gang verbreed. Halverwege verbreding bevindt zich aan buitenmuur een gemetselde schoorsteen met aan weerszijden twee horizontale vierruits vensters. Tussen schoorsteen en pastorie een dubbele deur met glas en een lage stoep; ten zuiden ervan twee kleine vierruits vensters.

Het INTERIEUR van pastorie is wat de indeling betreft nog geheel in oorspronkelijke staat. In het interieur zijn onder meer van belang: in de hal de tegelvloer, gepleisterde wanden met lambrizing van geglazuurde bruine vierkante tegels en originele deuren met strakke omlijsting; naar tochtportaal dubbele deuren met gedecoreerd glas. Houten tweedelige bordestrap naar eerste verdieping; trappaal en hekwerk gedecoreerd met houtsnijwerk in de stijl van de Art Deco; in trappenhuis twee vensters met gekleurd glas-in-lood met opschrift "AD 1926". In een van de kamers een originele vaste buffetkast in Art Deco-stijl; een geheel betegelde bruin-zwarte schoorsteenmantel in de stijl van de Art Deco. Verbindingsgang heeft betegelde vloer en gepleisterde wanden met lambrizing; in gepleisterd plafond originele kleine lampen in de stijl van de Art Deco.

Waardering

Pastorie bij RK-kerk met aanbouw en verbindingsgang van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een pastorie uit 1926 in de provincie Groningen
- als goede representant van het oeuvre van architect Jos. Th. J. Cuypers
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur
- vanwege de functionele en ruimtelijke-visuele relatie met de andere onderdelen van het complex
- vanwege de beeldbepalende ligging naast de kerk

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 509433

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/122

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

*Woonplaats**

Wehe-den Hoorn

*Gemeente**

Het Hogeland

*Provincie**

Groningen

*Straat**

Warfhuisterweg

*Nr**

10

*Toev.**

A

*Postcode**

9964 AX

*Woonplaats**

Wehe-den Hoorn

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Leens

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

426

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Rooms-Katholieke BEGRAAFPLAATS behorende bij de Sint Bonifatiuskerk aangelegd rond 1875. De begraafplaats is een rechthoekig terrein aan de oostzijde van de Warfhuisterweg, ongeveer 100 meter ten zuiden van de Sint Bonifatiuskerk. Terrein wordt omgeven door een beukenhaag en een beplanting van loofbomen. Patroon van schelpenpaden is kruisvormig; de eerste as loopt vanaf het toegangshek in oost-westelijke richting, de tweede as loopt vanaf de rouwkapel in noord-zuidelijke richting. Langs randen eveneens schelpenpaden. Op begraafplaats bevinden zich enkele kruisvormige grafmonumenten van natuursteen en enkele kruisvormige graftekens van imitatie-boomstammen op een Calvarieberg.

Waardering

Rooms-katholieke begraafplaats van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een Rooms-Katholieke begraafplaats uit de tweede helft van de 19de eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de hoge mate van gaafheid
- vanwege de functionele relatie met de andere onderdelen van het complex

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

Monumentnummer*: 509434

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/120

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

*Woonplaats**

Wehe-den Hoorn

*Gemeente**

Het Hogeland

*Provincie**

Groningen

*Straat**

Warfhuisterweg

*Nr**

10

*Toev.**

A

*Postcode**

9964 AX

*Woonplaats**

Wehe-den Hoorn

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Leens

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

426

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

BEGRAAFPLAATSHEK daterend uit ongeveer 1927, behorend bij begraafplaats van de rooms-katholieke Sint Bonifatiuskerk in Wehe-den Hoorn. Hekwerk bestaat uit twee gemetselde pijlers en een tweedelig beweegbaar hek. Pijlers zijn gemetseld van rode baksteen en hebben een basement en bekroning van gesinterde donkerpaaarse steen. Tweedelig hek is van giet- en smeedijzer; in vormgeving zijn gotische motieven verwerkt.

Waardering

Begraafplaatshek van algemeen belang:

- vanwege de tamelijk hoge mate van gaafheid
- vanwege de functionele relatie met de andere onderdelen van het complex

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaatshek

Monumentnummer*: 509435

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/118

Monumentnaam**

St. Ludgerus

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Gemeente*

Het Hogeland

Provincie*

Groningen

Straat*

Mernaweg

Nr*

55

Toev.*

Postcode*

9964 AR

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Leens

Sectie*

M

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

417

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

SCHOOLGEBOUW behorende bij Rooms-Katholieke Sint Bonifatiuskerk, Sint Ludgerus genaamd, gebouwd in 1873 naar een ontwerp van architect W.V.A. Tepe in Neo-Gotische stijl. In 1879 werd de lagere school aan de voorzijde (noordzijde) uitgebreid met een sociteitsgebouw en dienstwoning, eveneens ontworpen door Tepe. In 1921 werd vervolgens het schoolgedeelte aan de achterzijde met twee lokalen uitgebreid. H. Havinga tekende hiervoor de plannen. Na de Tweede Wereldoorlog, in 1950 werd het gehele gebouw vernieuwd door architect W. Reitsema uit Leens. Het stuk tussen school en sociëteit, dat vroeger vermoedelijk bestond uit een ommuurde binnenplaats en wasplaats, werd vernieuwd en het woongedeelte werd bij de sociëteitsruimte getrokken. In 1989 tenslotte is begonnen met de verbouw van het school- annex sociëteitsgebouw tot woonhuis met atelier en expositieruimte. Het interieur is als gevolg van deze verbouwing niet meer oorspronkelijk en valt derhalve buiten de bescherming.

W.V.A. Tepe is vooral bekend vanwege zijn vele rooms-katholieke kerken in neo-gotische stijl. Hij begon zijn carrière echter met het bouwen van scholen. Van zijn vroege scholen, waarvan de meeste zijn verdwenen, bestaan er vermoedelijk nog vier, waaronder de Sint Ludgerusschool in Wehe-den Hoorn.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Eén bouwlaag hoog SCHOOLGEBOUW uit 1873 in Neo-Gotische stijl is opgetrokken in bruine baksteen; trasraam steekt iets naar voren; in gevels banden van siermetselwerk. Alle topgevels hebben in het midden een pilaster die door de geveltop heen loopt; schuine gevelgedeelten worden beëindigd door een ezelsrug. Pand wordt gedekt door een samengesteld zadeldak; het voorste en middengedeelte hebben een geglazuurde blauwe platte Friese pan; het achterste gedeelte heeft nieuwe pannen; drie gemetselde schoorstenen op nok. Voorste en middengedeelte hebben een houten bakgoot die op rand van uitgeholde baksteen is geplaatst; achterste gedeelte heeft een goot op klossen. Vensters in voorste en middengedeelte worden beëindigd door korfboog met in boogtrommel siermetselwerk en hebben bakstenen dorpels.

Voorste gedeelte, daterend uit 1879, heeft een dwarsgeplaatst zadeldak met aan noordzijde een uitbouw, waarin zich een portaal bevond. Uitbouw heeft gevel met oren en in topgevel een middenpilaster. Rechts van middenpilaster een voordeur met tweedelig bovenlicht beëindigd door korfboog en een niet-originele stoep; links een venster uit 1950 (oorspronkelijk een deur); in topgevel twee smalle verticale vensters. Aan weerszijden van uitgebouwd portaal twee zesruits vensters. Op hoeken en tussen vensters bakstenen "steunberen". Zijgevels van voorste gedeelte hebben uitkraging en in midden van gevel een bakstenen steunbeer; twee zesruits vensters; in topgevel twee vierruits vensters.

Middengedeelte, daterend uit 1873, heeft een dwarsgeplaatst zadeldak. Beide topgevels, aan oost- en westzijde, hebben op hoeken en in midden een bakstenen steunbeer; twee grote vensters beëindigd door korfboog. Vensters aan oostzijde hebben nieuwe kozijnen en roedenverdeling. Noordelijk venster aan westzijde is een dubbel zesruits venster; zuidelijk venster is deels dicht gemetseld.

Gedeelte tussen voor- en middengedeelte heeft een plat dak. Tussenstuk heeft aan westzijde drie zesruits vensters en aan oostzijde een niet-originele deur en venster.

Achterste gedeelte, daterend uit 1921, heeft twee in de lengte geplaatste zadeldaken die op dwarsgeplaatst zadeldak van middengedeelte aankappen. Aan achterkant, zuidzijde, twee topgevels. Oostelijke topgevel heeft in midden een steunbeer; westelijke topgevel wordt bekroond door een verticaal bakstenen element. Op hoeken bakstenen steunberen. Beide topgevels hebben twee grote vensters met vermoedelijk nieuwe kozijnen en roedenverdeling die worden beëindigd door rollaag. Westelijke topgevel heeft drie kleine verticale vensters beëindigd door rondboog met in boogtrommel siermetselwerk; oostelijke topgevel heeft twee vensters met rondboog. Westgevel van achterste gedeelte heeft een deur met een groot bovenlicht (beide niet origineel). Oostgevel heeft een samengesteld venster beëindigd door rondboog met siermetselwerk in boogtrommel en entreepartij uit 1950. INTERIEUR is gewijzigd.

Waardering

Rooms-katholiek school- annex sociëteitsgebouw van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een Rooms-Katholieke dorpsschool annex sociëteitsgebouw uit de tweede helft van de 19de eeuw in de provincie Groningen
- als representant van één van de weinige vroege schoolgebouwen van architect W.V.A. Tepe

- vanwege de tamelijk hoge mate van gaafheid van het exterieur
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de andere onderdelen van het complex
- vanwege de beeldbepalende ligging midden in het dorp

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap
Woningen en woningbouwcomplexen
Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap
Dienstwoning(K)
Vergadering en vereniging

Functie

Schoolgebouw
Dienstwoning(K4)
Sociëteit

Monumentnummer*: 509436

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 juni 1999
Kadaster deel/nr: 82782/115

Complexnummer

509430

Complexnaam

Sint Bonifatiuskerk

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Gemeente*

Het Hogeland

Provincie*

Groningen

Straat*

Warfhuisterweg

Nr*

10

Toev.*

A

Postcode*

9964 AX

Woonplaats*

Wehe-den Hoorn

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Leens

Sectie*

M

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

426

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

ROUWKAPEL op begraafplaats van de Rooms-Katholieke Sint Bonifatiuskerk in Wehe-den Hoorn. Vermoedelijk is de rouwkapel in dezelfde tijd gebouwd als de bij het complex behorende school, rond 1875; vormgeving van het gebouw in neo-gotische stijl is verwant aan die van de school. De rouwkapel heeft een T-vormig plattegrond en is opgemetseld van bruine baksteen; trasraam is van gesinterde bruine baksteen en steekt iets naar voren. Kapel heeft drie uitkragende topgevels en in geveltop een verticaal bakstenen element; schuine geveldelen worden beëindigd door een ezelsrug. Gevels worden beëindigd door een bakgoot die op rand van uitgeholde baksteen is geplaatst. Gebouwtje wordt gedekt door samengesteld zadeldak van geglazuurde blauwe gegolfde Friese pannen.

In noordgevel bevindt zich een nis die beëindigd wordt door spitsbooggewelf. In nis staat op een blokvormig altaar een vermoedelijk keramische beeldengroep bestaande uit een gekruisigde Christus met Maria en vermoedelijk Johannes de Evangelist; wanden van de nis zijn deels gepleisterd. Aan weerszijden van nis een bakstenen hoekpilaster. In geveltop boven nis vier smalle verticale blinde vensters. Westelijke topgevel heeft een opgeklampte deur beëindigd door korfboog met in boogtrommel rode baksteen. Aan weerszijden van deur en in geveltop smalle verticale blinde vensters. Oostelijke topgevel is hetzelfde als de westelijke gevel, met uitzondering van de deuropening, die is dichtgemetseld.

Waardering

Rouwkapel op Rooms-Katholieke begraafplaats van Wehe-den Hoorn van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de opvallende vormgeving in Neo-Gotische stijl
- vanwege de redelijke mate van gaafheid
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de andere onderdelen van het complex

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Rouwkapel(F)